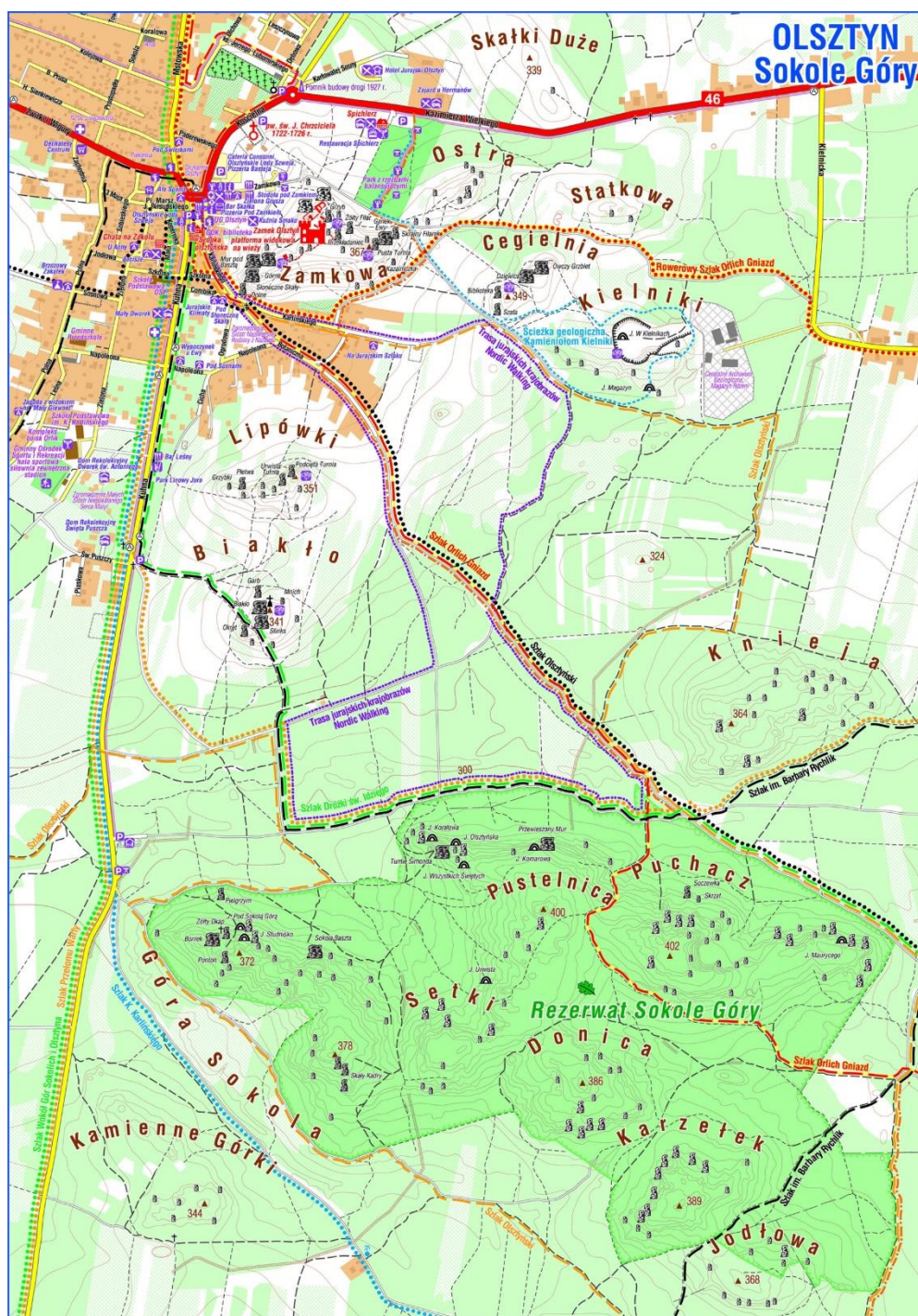

Rzeźba terenu Olsztyna i okolic

Olsztyn to miejscowość położona w województwie śląskim, w powiecie częstochowskim. Znajduje się zatem na obszarze Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, w mezoregionie Wyżyny Częstochowskiej, a obiekty opisywane w pracy należą do mikroregionu Wyżyny Mirowsko-Olsztyńskiej. Tereny te charakteryzują się występowaniem licznych form krasowych, a tutejsze skały budujące powstały w erze mezozoicznej, w okresie jury, około 150 mln lat temu.

Wzgórze Cegielnia

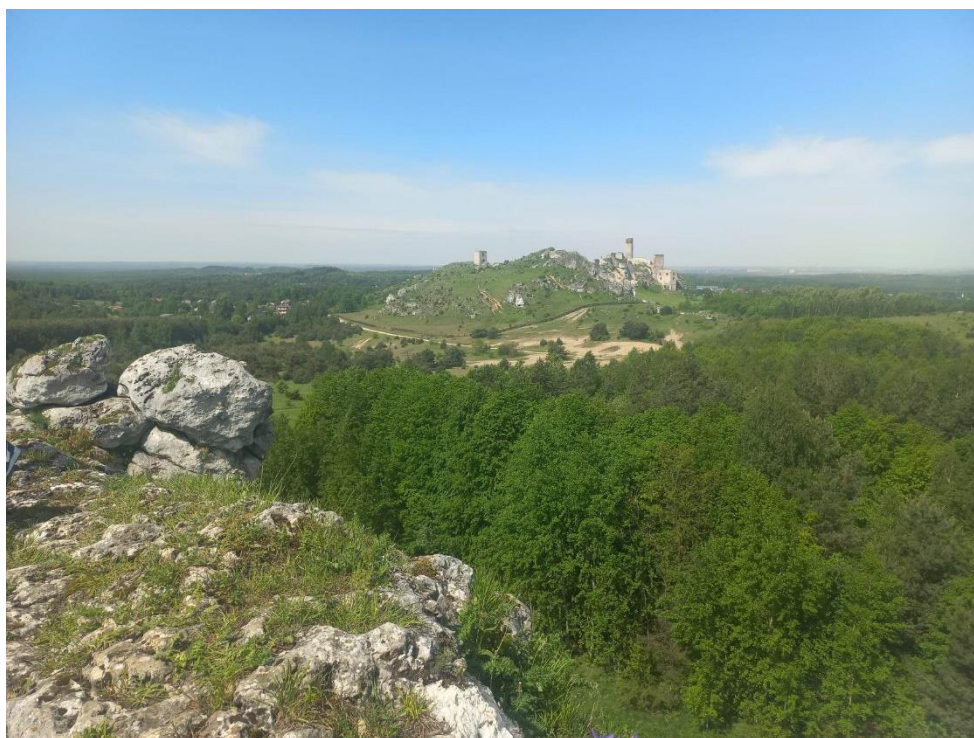

[Cegielnia \(wzgórze\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

Jest to wzgórze ostańcowe o wysokości 349 m n.p.m., zbudowane z wapieni, pochodzących z okresu jurajskiego. Na jego grzbiecie znajdują się ostańce z tzw. Grupy Dziewicy, są to: Biblioteka, Owcza Skała, Biblioteka oraz Szafa. Powstały one w wyniku procesów wietrzenia w warunkach klimatu peryglacjalnego oraz erozyjnej działalności lądolodu skandynawskiego; nie podlegały procesowi denudacji terenu, dlatego pozostały odsłonięte, tworząc obecnie wyizolowane formy terenu o stromych stokach.

www.wspinka.org

Dziewica (wysokość 12-20m) oraz widok z tej skały na Wzgórze Zamkowe i okolice

Widok ze Wzgórza Cegielnia na Rezerwat Sokole Góry, obejmujący zalesione, kopulaste wzniesienia oraz charakterystyczne dla Jury Krakowsko – Częstochowskiej formy wapienne, czy jaskinie.

Widoczny na fotografii piasek, podobnie jak wapienne skałki, stanowi pozostałość po ciepłym, płytkim morzu szelfowym górnej jury (ok. 150 mln lat temu).

Wzgórze i Kamieniołom Kielniki

Wzniesienie o wysokości 342 m n.p.m. Jego powstanie podobne jest do Wzgórza Cegielnia. Świetnie widoczne są na nim odsłonięte skałki wapienne, gdyż dużą część wzgórza stanowi nieczynny już kamieniołom. Na jego terenie zauważyć możemy:

biohermy - soczewkowate formy wapieni skalistych, utworzone z dawnych kolonii gąbek;

skamieniałości – gąbki i amonity;

formy krasu podziemnego – głazy, dalej opisane jaskinie, czy leje krasowe, czyli zagłębienia terenu, powstałe w wyniku rozpuszczania przez wodę skał, obniżenia lustra wody, bądź zapadnięcia się jaskini.

Ponadto występujące tu uskoki, zespoły spękań skał oraz ich odchylenie w stronę północną świadczą o oddziaływaniu ruchów górotwórczych orogenezy alpejskiej.

Jaskinia w Kielnikach

[*Jaskinia w Kielnikach - Śląskie. Informacja Turystyczna W... \(slaskie.travel\)*](#)

[*Jaskinia w Kielnikach - Jaskinie - Przewodnik - www.poJurze.pl*](#)

Jaskinia ta znajduje się na terenie wyżej opisanego kamieniołomu; rozwinięta jest na podłużnej szczelinie o przebiegu wschód-zachód. Powstałe w niej 3 salki są wynikiem osuwisk, utworzonych z bloków skalnych o różnej wielkości. Na ścianach jej widoczne są buły krzemienne, wypreparowane przez wodę. Jej długość to ok. 120 m, temperatura wewnątrz niej wynosi ok. 7°C. Jaskinie krasowe powstają poprzez rozpuszczanie skał krasowięjących (wapnienie, sole) przez wodę.

Jaskinia Magazyn

[Jaskinia Magazyn w Muzeum Juranda w MyViMu.com](http://MyViMu.com)

Jest kolejną jaskinią, znajdującą się na wzgórzu Kielniki i ma 44 m długości. We wnętrzu panuje temperatura 7°C, a wilgotność wynosi 85%. Została odkryta podczas poszukiwania szpatu. Jaskinia posiada dwa wejścia, z czego jeden to lej krasowy, a do drugiego można z łatwością się dostać. Otwór jaskini znajduje się w południowo-zachodniej części wzgórza; z daleka jest niewidoczny. Do wnętrza kopuły, wykorzystywanej jako miejsce przechowywania materiałów wybuchowych, prowadzą schodki. Niestety jej wnętrze zostało zniszczone przez człowieka takimi działaniami, jak palenie ognisk w środku, co spowodowało zmianę koloru ścian i stropu oraz usunięcie namuliska z dna pierwszej komory jaskini. W głębi komory dno jest piaszczysto-gliniaste, z okruchami wapienia i naciekami.

Na stropie jaskini nadal możemy zaobserwować takie procesy, jak tworzenie się ospy krasowej, draperii oraz innych nacieków grawitacyjnych.

Góra zamkowa

Skaliste wzgórze, na którym położony jest Olsztyński Zamek, któremu towarzyszą liczne skałki wapienne. Zamek ciągnie się po północno wschodniej stronie grzbietu Ostrej Górki. Gleby na których się znajduje, powstały głównie na polodowcowych piaskach, bielicach lub na rędzinach.

[*Ostra Góra \(Olsztyn\) – Wikipedia, wolna encyklopedia*](#)

Ostra Góra liczy 350 m n.p.m. i zbudowana jest z skał wapiennych. W większości porośnięta jest trawą oraz roślinnością krzewiastą. Ze względu na materiał ją tworzący, jest bezleśna i używana jako punkt widokowy. Innymi skałami, znajdującymi się blisko zamku, są Skałki Duże (344 m n.p.m.; stworzone z dwóch ostańcowych wierzchołków) oraz Skałki Małe (337m n.p.m.).

[Skutki jurajskie wokół Olsztyna przyciągają turystów – Magnetic life](#)

Wiele wzniesień znajdujących się na wyżynie zostało ukochanych przez wspinaczy, są nimi na przykład Grzyb, Ganek Ewy (fotografia powyżej), czy Skrajna Turnia. Stanowią one formy powstałe z luźnego osadu wapiennego, który podczas procesów krasowych, jakie panowały w podzwrotnikowym klimacie trzeciorzędu, uległy lityfikacji, czyli procesowi zestalenia się skał okruchowych w skałę zwięzłą.

[Schronisko pod Zamkiem – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

W Górze Zamkowej znajduje się wiele jaskiń i schronisk (schronów jaskiniowych), takich jak Jaskinia w Słonecznych Skałkach, Jaskinia Zamkowa Dolna, Jaskinia Zamkowa Górna, Schronisko pod Basztą w Górze Zamkowej, czy Schronisko pod Zamkiem (fotografia powyżej).

Góra Biakło

Wzniesienie ma wysokość 361 m n.p.m., stanowi formę bezleśnego, skalnego grzebienia, zbudowanego z wapieni jurajskich, ze wszystkich stron otoczonego łąkami. Zbocza góry pokryte są trawami i murawą kserotermiczną. Na jej szczycie znajduje się krzyż postawiony na cześć pontyfikatu Jana Pawła II. Góra, ze względu na kształt grzbietu nazywana jest Małym Giewontem. Z jej szczytu można obserwować panoramę okolicy. Na zboczach wzniesienia można również zaobserwować takie formy krasowe, jak jamy, żłobki i żebra.

[Sfinks \(Biakło\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

Górę otacza wiele iglic wapiennych (skały zrosnięte z podłożem tylko podstawą, z ostro zakończonym szczytem) i ostańców, wykorzystywanych do wspinaczki, z których najokazalsze to Sfinks (sięgający 20 m), Mnich (10 m) oraz Okręt (15 m). Można na nich obserwować takie formacje geologiczne, jak filary i zacięcia.

Bibliografia

[Przyroda – Gmina Olsztyn JurajskiGmina Olsztyn Jurajski \(olsztyn-jurajski.pl\)](http://olsztyn-jurajski.pl)

[Cegielnia \(wzgórze\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

[Jaskinia w Kielnikach - Śląskie. Informacja Turystyczna W... \(slaskie.travel\)](http://slaskie.travel)

[Na dnie jurajskiego morza - Państwowy Instytut Geologiczny - PIB \(pgi.gov.pl\)](http://pgi.gov.pl)

[Jaskinia Magazyn \(sktj.pl\)](http://sktj.pl)

[Jaskinia Magazyn - Szlak Orlich Gniazd \(orlegniazda.pl\)](http://orlegniazda.pl)

[Zamek \(Olsztyn\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

[Wyżyna Krakowsko-Częstochowska – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

[Skałki Duże – Wikipedia, wolna encyklopedia](#)

[Góra Biakło w Olsztynie - Jura Krakowsko-Częstochowska \(slaskie.travel\)](http://slaskie.travel)